

ชนชั้นนำและการระบุชนชั้นนำ

บทนำ

การศึกษา "ชนชั้นนำและโครงสร้างอำนาจของชุมชน" ประเด็นของการศึกษา ประการสำคัญคือ การศึกษาว่าใครหรือกลุ่มบุคคลใดเป็นชนชั้นนำของชุมชน และบุคคลเหล่านั้น ดำรงตำแหน่งอะไรบ้าง ส่วนวิธีการศึกษาที่จะให้ได้มาซึ่งตัวชนชั้นนำนั้นก็มีการศึกษาอยู่ หลายวิธีด้วยกัน ตามแนวความคิดพื้นฐานของวิธีการศึกษาโครงสร้างอำนาจชุมชนครั้งที่โลกกล่าว รายละเอียดมาแล้วในบทที่ 2 กล่าวโดยสรุปแล้วแต่ละแนวความคิดมีจุดเด่นที่เป็นประโยชน์ ต่อการศึกษาโครงสร้างอำนาจชุมชนอยู่ทั้งสองแนวทางดังที่กล่าวมาแล้ว

สำหรับวิธีการศึกษาเพื่อให้ได้มาซึ่งตัว "ชนชั้นนำ" ในการศึกษาครั้งนี้ได้นำวิธีการ ระบุตัวชนชั้นนำ 3 วิธีการ คือ วิธีการระบุตัวชนชั้นนำโดยการพิจารณาจากชื่อเสียง (*reputational technique*) ผู้ศึกษาได้นำวิธีการนี้มาใช้เป็นวิธีการแรกในการศึกษา ด้วยเหตุที่ว่า วิธีการนี้ประชาชนภายในชุมชนที่ทำการศึกษาคือผู้กำหนดเลือกขึ้นมาเองว่า มีใครบ้างเป็นชนชั้นนำในสายตาหรือความรู้สึกนึกคิดของประชาชนที่อยู่รวมกันในชุมชน ดังนั้น วิธีการนี้มีผู้ศึกษาจึงไม่มีส่วนในการระบุเลือกตัวชนชั้นนำของชุมชน และวิธีการนี้ยังสามารถ คำนวณน้ำหนักคะแนนผลของการระบุตัวชนชั้นนำได้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการจัดลำดับชั้นของ ชนชั้นนำว่าบุคคลใดจะเป็นชนชั้นนำระดับสูง และบุคคลใดเป็นชนชั้นนำระดับต่ำ ที่จะนำไปศึกษา ความสัมพันธ์ของชนชั้นนำแต่ละระดับในชั้นต่อไปได้

สำหรับวิธีการที่สองที่นำมาใช้เป็นวิธีการศึกษาคือ วิธีการระบุตัวชนชั้นนำโดย พิจารณาจากตำแหน่ง (*positional technique*) ผู้ศึกษานำวิธีการนี้มาใช้เป็นลำดับที่ 2 ซึ่งนั้นก็หมายความว่า หลังจากใช้วิธีการที่หนึ่งแล้ว ผู้ศึกษาได้กำหนดไว้ว่ามีตำแหน่งอะไรบ้าง ที่เป็นตำแหน่งสำคัญภายในชุมชน การกำหนดดังกล่าวเพื่อการตรวจสอบว่าชนชั้นนำที่ได้รับการ ระบุจากประชาชนนั้นเป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งอะไรบ้าง และตำแหน่งนั้นมีความสำคัญต่อประชาชน ภายในชุมชนมากน้อยเพียงใด และมีผู้ดำรงตำแหน่งคนใดไม่ได้รับเลือกเป็นชนชั้นนำบ้าง

ขณะเดียวกันก็ดูว่าชนชั้นนำคนใดบ้างที่ไม่ดำรงตำแหน่งอะไรเลย จึงกล่าวได้ว่าวิธีการนี้เป็น การระบุด่วนชนชั้นนำที่สนับสนุนวิธีการที่หนึ่งด้วย อย่างไรก็ตามวิธีการระบุด่วนชนชั้นนำทั้งสองวิธี เป็นวิธีการศึกษาโครงสร้างอำนาจของสำนักชนชั้นนำนิยมที่มีแนวความคิดที่ว่าชนชั้นนำของชุมชน ก็คือ บุคคลที่มีชื่อเสียงและเป็นบุคคลที่ครอบครองตำแหน่งที่สำคัญของชุมชนไว้

สำหรับการศึกษาคำสั่งผู้ศึกษาได้กำหนดตำแหน่งที่สำคัญภายในชุมชน คือ ตำแหน่ง ทางการและตำแหน่งผู้นำศาสนาอิสลาม

วิธีการที่สามที่นำมาใช้ศึกษาคือ วิธีการระบุด่วนชนชั้นนำ โดยพิจารณาจากการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (*decision-making technique*) วิธีการนี้มองถึงตัวชนชั้นนำคือ บุคคลที่เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หรือแสดงตัวว่ามีอำนาจ มีอิทธิพลเหนือการกำหนดนโยบาย ของชุมชน การระบุด่วนชนชั้นนำโดยวิธีการนี้ ผู้ศึกษาใช้วิธีการระบุด่วนชนชั้นนำโดยการให้ชนชั้นนำ ที่ผ่านการเลือกจากการระบุด่วนชนชั้นนำจากประชาชน เป็นผู้ระบุด่วนชนชั้นนำในลักษณะที่ว่าให้ ชนชั้นนำของชุมชนเป็นผู้เลือกกลุ่มผู้ร่วมงานหรือร่วมตัดสินใจในการกำหนดนโยบายหรือทำ กิจกรรมของชุมชน และจากการสังเกตแบบมีส่วนร่วมในการประชุมสภาตำบล การประชุม คณะกรรมการหมู่บ้าน ตลอดจนความสัมพันธ์ทางสังคมของชนชั้นนำแต่ละคน (การวิเคราะห์ผล การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและความสัมพันธ์ทางสังคมของชนชั้นนำ นำเสนอในบทที่ 6) จากการที่ใช้วิธีการระบุด่วนชนชั้นนำโดยพิจารณาจากการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทั้งสองวิธีการ ดังกล่าว เป็นวิธีการระบุด่วนชนชั้นนำที่สนับสนุนวิธีการระบุด่วนชนชั้นนำวิธีที่หนึ่งและวิธีการที่สอง ผลของการระบุด่วนชนชั้นนำทั้งสามวิธีการดังกล่าวจะทำให้การระบุด่วนชนชั้นนำในการศึกษาคำสั่งนี้ มีความน่าเชื่อถือมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม การแบ่งกลุ่มของประชาชนในชุมชนออกเป็นกลุ่มบุคคลชนชั้นนำ หรือ กลุ่มที่ไม่ได้เป็นบุคคลชนชั้นนำนั้น มีข้อควรคำนึงอยู่ประการหนึ่งว่า โดยเนื้อแท้ทางสังคมแล้ว ยังไม่มีมาตรการหรือกฎเกณฑ์อะไรแน่ชัดที่สามารถระบุได้ว่า การที่บุคคลคนหนึ่งมีคุณสมบัติหรือ ครอบครองสิ่งหนึ่งหรือหลายสิ่งแล้ว บุคคลนั้นเป็นบุคคลชนชั้นนำ ส่วนผู้ที่ไม่ได้ครอบครองไม่ใช่ บุคคลชนชั้นนำ กล่าวได้ว่า การแบ่งบุคคลออกเป็นสองระดับโดยเด็ดขาดเป็นสิ่งที่ยาก เพราะ อันที่จริงแล้วการแบ่งชนชั้นนำเป็นเรื่องของการเปรียบเทียบและวัดระดับมากน้อยเท่านั้น ดังที่ G.W. Skinner (1958 : 80) ให้ความเห็นว่า

บางที่อาจจะไม่มีค่านิยมใดสามารถจะแบ่งเขตประเภท
 ของบุคคลชั้นนำและบุคคลที่ไม่ได้เป็นบุคคลชั้นนำได้อย่างแม่นยำแน่นอน
 เพราะในสังคมส่วนมากนั้นการแบ่งคุณค่าเป็นเรื่องของการจัดระดับที่แตกต่างกัน
 ที่ละเอียดละออน้อย บุคคลชั้นนำไม่สามารถแยกออกจากบุคคลอื่น หรือจะแยก
 ผู้นำออกจากผู้ที่ทำตาม ในสังคมนั้นมักจะกระทำอย่างเด็ดขาดไม่มีใครใด
 บุคคลชั้นนำในสังคมใดก็ตามจะพิจารณาหาคุณค่าโดยเริ่มจากจุดสุดท้ายคือ
 ขวางบนแล้วก็เลื่อนลงมาโดยชี้เส้นแบ่งตามที่คิดว่าต่ำกว่าว่านั่นถือว่าเป็นบุคคล
 ที่ไม่ใช่บุคคลชั้นนำ

ดังนั้น การแบ่งกลุ่มออกเป็นบุคคลชั้นนำและบุคคลที่ไม่ใช่บุคคลชั้นนำ จึงเป็นเกณฑ์
 ที่กำหนดขึ้นตามค่านิยมของแต่ละคนที่ใช้เป็นเครื่องมือในการตัดสินการแบ่งชั้นของคนในสังคม
 เหนือตนเอง

การศึกษาครั้งนี้ก็เช่นเดียวกัน วิธีการศึกษาและเกณฑ์การตัดสินว่าบุคคลใดเป็นชั้นนำ
 และบุคคลใดไม่ได้เป็นชั้นนำนั้นเป็นค่านิยมที่ผู้ศึกษากำหนดขึ้นตามเกณฑ์และระเบียบวิธีการศึกษา
 ซึ่งผลจากการวิธีการระบุชั้นนำโดยพิจารณาจากชื่อเสียงเป็นวิธีการแรก และใช้วิธีการระบุ
 ตัวชั้นนำโดยพิจารณาจากตำแหน่งและวิธีการระบุตัวชั้นนำโดยพิจารณาจากการมีส่วนร่วม
 ในการตัดสินใจ สามารถแบ่งกลุ่มชั้นนำออกจากบุคคลที่ไม่เป็นชั้นนำของแต่ละชุมชนดังนี้

ผลการระบุชั้นนำของชุมชนดาโต๊ะ

จากการใช้วิธีการระบุตัวชั้นนำโดยพิจารณาจากชื่อเสียงของประชาชนของชุมชน
 ดาโต๊ะ โดยการใช้แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 1 และคำนวณคะแนนตามขั้นตอนดังปรากฏในวิธีการศึกษา
 โครงสร้างอำนาจชุมชน ปรากฏว่า บุคคลที่ได้รับเสนอชื่อเป็นชั้นนำของชุมชนดาโต๊ะมีจำนวน
 70 คน (ดูภาคผนวก ค.1 ประกอบ) มีน้ำหนักคะแนนจากสูง-ต่ำตามลำดับ และมีจัดกลุ่ม
 ขั้นนำโดยการใช้วิธีการทางสถิติในการจัดลำดับกลุ่มประเภทของบุคคลออกเป็น 3 กลุ่ม
 โดยการใช้เกณฑ์มาตรฐานในการจัดแบ่งกลุ่มเกรดคะแนน ที่มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
 ที่ระดับ 0.90 และช่วงชั้นระหว่างแต่ละเกรดมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ระดับ 1.

ผลจากการใช้มาตรฐานดังกล่าวข้างต้นปรากฏว่า บุคคลที่เป็นชั้นนำระดับสูงคือ
 บุคคลที่มีระดับคะแนนเป็นเกรด A ซึ่งคะแนนอยู่ในช่วงตั้งแต่ 101.49 คะแนน ถึงคะแนนสูงสุด

คือ 473 คะแนน ซึ่งมีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 7.1 ของบุคคลที่ถูกระบุเป็นชนชั้นนำทั้งหมด และบุคคลที่เป็นชนชั้นนำระดับต่ำ คือ บุคคลที่มีระดับคะแนนเป็นเกรด B ซึ่งมีคะแนนที่อยู่ระหว่าง 22.72 คะแนน ถึง 101.49 คะแนน มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 14.3 ของจำนวนผู้ที่ถูกระบุเป็นชนชั้นนำทั้งหมด (ดูภาคผนวก ง. ตารางที่ ง.1) ส่วนบุคคลที่ได้ระบุคะแนนในระดับเกรด C ซึ่งมีคะแนนต่ำกว่า 22.72 คะแนน การศึกษาครั้งนี้จัดเป็นประชาชนทั่วไปที่ไม่ได้รับการยอมรับเป็นชนชั้นนำทั้งหมด ดังนั้นชนชั้นนำระดับสูง และชนชั้นนำระดับต่ำของชุมชนคาโตะ มีจำนวนทั้งสิ้น 15 คน ซึ่งมีรายนาม ตำแหน่งที่ดำรงอยู่ คะแนนและลำดับที่ของการระบุโดยพิจารณาจากชื่อเสียงจากการระบุของประชาชน ดังปรากฏตามตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ราชานาม ตำแหน่ง คณะณ ลำคั้ที่ ของชนชั้นนำในชุมชนคาคีเ ที่ได้รับการ
ระบุดโดยประชาชนทั่วไปและได้รับการระบุดโดยบุคคลที่เป็นชนชั้นนำของชุมชน

ราชานาม	ตำแหน่ง	ระบุดโดยประชาชน		ระบุดโดยชนชั้นนำ	
		คณะณ	ลำคั้	คณะณ	ลำคั้
นายฮาเชนคั้ กาคีเ	คั้เหีหาม	473	1	35	2
นายลาหี สาณ	ก้านัน	318	2	67	1
นายสาและ มามะ	คั้เกอเคีบ	308	3	20	5
นายมามะ คาราณ	ผู้ช่วยก้านัน รบค.*	164	4	21	4
นายมะยูโซะ คีเระ	ผู้ช่วยก้านัน ปค.*	164	5	23	3
นายยูโซะ สาเฮาะ	เพหียประจำคั้บล	73	6	5	10
นายยูโซะ ซีเแด	สารวัตรก้านัน	65	7	8	9
นายเจะโซะ มะเซ	คณกรรณการมัศยค	65	8	9	8
นายลาเตะ คีเระ	คณกรรณการมัศยค	50	9	-	-
นายมามะ ซีเแด	ผู้ช่วยก้านันฝ่ายพัฒนา*	46	10	-	-
นายเซ็ง คามิ	ผู้ช่วยก้านัน ปค.*	46	11	11	7
นายเซ็ง มามู	สารวัตรก้านัน	35	12	15	6
นายมามะ ลาเตะ	คณกรรณการมัศยค	26	13	1	11
นายอับดุลเลาะห์ วาเฮง	คณกรรณการมัศยค	25	14	-	-
นายมะแะ เจะซู	พรส.	24	15	1	14

*ตำแหน่ง ผู้ช่วยก้านัน เป็นค่านิยมของประชาชนในชุมชนคาคีเ ตำแหน่งที่แท้จริง
คือตำแหน่งรองประธานฝ่าย ตาม พ.ร.บ.คณกรรณการหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง

จากการระบุตัวชนชั้นนำของชุมชนโดยวิธีการระบุตัวชนชั้นนำโดยพิจารณาจากชื่อ เสียง
แบบชั้นเดียว ซึ่งเป็นการระบุชนชั้นนำในสายตาและความรู้สึกนึกคิดของประชาชนที่อยู่ร่วมกัน
ประกอบกิจกรรมร่วมกัน ผลปรากฏว่า ประชาชนในชุมชนได้ระบุชื่อบุคคลให้เป็นชนชั้นนำทั้งหมด
70 คน แต่เมื่อพิจารณาคะแนนการระบุตามที่กำหนดไว้แล้วและเมื่อใช้เกณฑ์การจัดกลุ่มชนชั้นนำ
ปรากฏว่า บุคคลที่เป็นชนชั้นนำของชุมชนดาโต๊ะมีจำนวน 15 คน และสามารถแบ่งกลุ่มชนชั้นนำ
ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ชนชั้นนำระดับสูง และชนชั้นนำระดับต่ำ ซึ่งชนชั้นนำแต่ละกลุ่มมีลักษณะ
ดังต่อไปนี้

1. ชนชั้นนำระดับสูง ชนชั้นนำระดับสูงของชุมชนดาโต๊ะ เมื่อศึกษาถึงคุณลักษณะ
โดยทั่วไปแล้วปรากฏว่า ทั้ง 5 คน ดังกล่าวเป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งสูงสุดของชุมชน โดยเฉพาะ
นายลายี สาแม ดำรงตำแหน่งกำนัน ซึ่งเป็นตำแหน่งที่มาจากการเลือกตั้งจากประชาชน และ
ได้รับแต่งตั้งจากระบบราชการ ตำแหน่งดังกล่าวเป็นตำแหน่งสูงสุดในระดับชุมชน นายลายี สาแม
จึงเป็นผู้นำที่มีอำนาจหน้าที่ (*authority*) และแหล่งอำนาจมาจากบทบัญญัติของตัวบทกฎหมาย
จากการที่นายลายี สาแม เป็นผู้ปกครองสูงสุด จึงเป็นผู้ที่ดำรงอยู่ ณ จุดศูนย์กลางแห่งอำนาจ
และสามารถครอบครองทรัพยากรแห่งอำนาจ (*source of power*) ไม่ว่าจะเป็นโดยตำแหน่ง
อาทิ ประธานสภาตำบล ประธานคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาป้องกันตนเอง เป็นต้น
หรือโดยการเลือกตั้ง อาทิ ตำแหน่งประธานกลุ่มทำข้าวเกรียบ ประธานสหกรณ์ร้านค้าบ้านดาโต๊ะ
ประธานกลุ่มเลี้ยงปลาดุก เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การที่นายลายี สาแม ได้รับเลือกเป็นผู้นำ
กลุ่มต่าง ๆ นั้น ก็เป็นผลสืบเนื่องมาจากการเป็นบุคคลที่ได้รับการยอมรับเป็นผู้นำของชุมชน
ส่วนนายมามะ ดาราแม ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยกำนันฝ่ายรักษาความสงบเรียบร้อย และ
นายยูโซ๊ะ คือ ระ ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยกำนันฝ่ายปกครอง ก็มีลักษณะเช่นเดียวกับนายลายี สาแม
เพียงแต่ว่าบุคคลทั้งสองดังกล่าวดำรงตำแหน่งที่มีความสำคัญในลำดับรอง ทั้งนี้เมื่อเปรียบเทียบกับ
กับชนชั้นนำที่มีตำแหน่งในระดับเดียวกันแล้ว การที่บุคคลทั้งสองดังกล่าวได้รับการระบุเป็นชนชั้นนำ
ระดับสูงนั้นเป็นผลมาจากการที่ทั้งนายมามะ ดาราแม และนายยูโซ๊ะ คือ ระ เป็นคนที่ใกล้ชิด
สนิทสนม กับกำนันและเป็นผู้ที่กำนันลายี สาแม แต่งตั้งให้ปฏิบัติงานในอำนาจหน้าที่ของกำนัน
เป็นประจำ และด้วยเหตุที่ทั้งสองคนนี้เป็นผู้ที่ทำเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมเสมอ มีความจริงจัง
ต่อหน้าที่ที่รับผิดชอบ สามารถเข้าถึง ติดต่อกับเจ้าหน้าที่ที่อำเภอได้ตลอดเวลา บางครั้งเมื่อ

ประชาชนมีภาระกิจที่ต้องติดต่อกับเจ้าหน้าที่อำเภอ ประชาชนก็มักจะมอบหมายให้คนใดคนหนึ่ง
ติดต่อกัน จากความสัมพันธ์เบื้องต้นและการเป็นคนที่เคยบริการสมาชิกของชุมชนดังกล่าว
บุคคลทั้งสองจึงได้รับการยอมรับและได้รับการระบุคะแนนเป็นชนชั้นนำระดับสูงของชุมชน

ส่วนนายซาเซนต์ กาเดร์ ดำรงตำแหน่งโต๊ะอิหม่าม ซึ่งได้รับคะแนนจากการ
ระบุจากประชาชนสูงสุด และนายสาและ มามะ ดำรงตำแหน่งโต๊ะกอเต็บ ทั้งสองคนเป็นผู้ที่
ดำรงตำแหน่งผู้นำศาสนาอิสลาม ซึ่งเป็นตำแหน่งที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อความรู้สึก นึกคิด
ของประชาชนในชุมชนเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะตำแหน่งโต๊ะอิหม่ามซึ่งเป็นตำแหน่งที่มีความสำคัญ
ที่สุดในชุมชนในทางศาสนา ตามบทบัญญัติของหลักศาสนาอิสลาม "กำหนดให้มีอิหม่ามเป็น
ผู้นำ" และเป็นผู้ปกครองของสับบุรุษในเขตการปกครองของตน (เสาวนีย์ จิตหมวด 2529 :
61) การที่ศาสนากำหนดให้มีผู้นำศาสนาเป็นผู้ปกครองทางศาสนา และขณะเดียวกันก็เป็นผู้นำ
ในการปฏิบัติศาสนกิจตามพิธีกรรมทางศาสนา ทำให้ผู้นำศาสนาเข้ามามีบทบาทสำคัญในการดำเนิน
ชีวิตของชาวมุสลิมโดยทั่วไป ดังนั้นชาวมุสลิมจึงให้การยกย่องและนับถือต่อผู้นำศาสนาเป็น
อย่างมาก สำหรับชาวไทยมุสลิมนั้นมีการกำหนดเกี่ยวกับผู้นำศาสนา คือ โดยปรกติและตำแหน่ง
ผู้นำศาสนาอิสลามจะมีตำแหน่งอิหม่าม* และกอเต็บ** แต่สำหรับชาวไทยมุสลิมโดยเฉพาะทาง
จังหวัดชายแดนภาคใต้มีการกำหนดตำแหน่งบิลัน*** เพิ่มเติมตามความเหมาะสมของชุมชน
ตำแหน่งกอเต็บนั้นมีหน้าที่เป็นผู้ช่วยอิหม่าม และมีหน้าที่อบรมสั่งสอนหลักศาสนาแก่บวงสับบุรุษ
ทั้งหลาย ส่วนตำแหน่งบิลันมีหน้าที่ประกาศเชิญชวนให้มารวมละหมาด (เสาวนีย์ จิตหมวด
2529 : 61) สำหรับบริเวณจังหวัดชายแดนภาคใต้การเรียกชื่อ ตำแหน่งดังกล่าวจะมีคำว่า
"โต๊ะ"**** นำหน้าอยู่เสมอ ซึ่งเป็นการยกย่องในการมีความรู้ความสามารถในหลักศาสนาอิสลาม

*อิหม่าม แปลว่า หัวหน้าหรือผู้นำ ผู้ที่นำละหมาดมาละยี่

** กอเต็บ หมายถึง ผู้ทำหน้าที่อบรมสั่งสอนสับบุรุษ ในวันศุกร์และวันอีด

***บิลัน หมายถึง ผู้ทำหน้าที่ประกาศเชิญชวนให้คนละหมาด

****โต๊ะ หมายถึง บวง

ของผู้นำศาสนา จากความสำคัญของตำแหน่งผู้นำศาสนาดังกล่าว ประชาชนในชุมชนจึงให้ความสำคัญแก่ผู้ที่ดำรงตำแหน่งดังกล่าว ซึ่งถ้าจะเปรียบแล้วก็ เช่นเดียวกับค่านิยมของชาวไทยพุทธที่ให้การยกย่องและนับถือพระสงฆ์หรือเจ้าอาวาสวัดในแต่ละชุมชนนั่นเอง

กล่าวโดยสรุปแล้ว ชนชั้นนำระดับสูงของชุมชนคาโตะ มีอยู่เพียงจำนวนน้อย ซึ่งแต่ละคนเป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งสำคัญที่สุดของชุมชน ทั้งตำแหน่งทางการ ตำแหน่งผู้นำศาสนา และเป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งที่มีความสำคัญในระดับรอง แต่มีลักษณะพิเศษที่เป็นผู้ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมอยู่เสมอ

2. ชนชั้นนำระดับต่ำ เป็นประชาชนกลุ่มหนึ่งของชุมชนที่ได้รับการยอมรับจากประชาชนว่าเป็นชนชั้นนำ ชนชั้นนำระดับต่ำเป็นการจัดลำดับระดับของประชาชนทั้งหมดของชุมชน ถือได้ว่าเป็นกลุ่มชนชั้นระดับกลางของชุมชนที่มีสถานภาพหรือการครอบครองทรัพยากรแห่งอำนาจที่สูงกว่าประชาชนทั่วไป แต่ขณะเดียวกันก็ต่ำกว่ากลุ่มชนชั้นนำระดับสูงซึ่งทำหน้าที่ปกครองชุมชน กลุ่มชนชั้นนำระดับต่ำโดยทั่วไปแล้วจะเป็นตัวแทนของการใช้อำนาจของชนชั้นนำระดับสูง ชนกลุ่มนี้จึงมักจะได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของชนชั้นนำระดับสูง และชนชั้นนำระดับต่ำนี้จะมีความสนิทคุ้นเคยกับชนชั้นนำระดับสูง ในชุมชนคาโตะก็เช่นกัน ชนชั้นนำระดับต่ำนี้ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งทางการและทางสังคมที่ได้รับการแต่งตั้งจากชนชั้นนำระดับสูง ไม่ว่าจะเป็นนายยูโซะ ชือเต นายเซ็ง มามู ตำแหน่งสารวัตรกำนัน นายมามะ ชือเต ผู้ช่วยกำนันฝ่ายพัฒนา นายเซ็ง คามิ ผู้ช่วยกำนันฝ่ายปกครอง นายยูโซะ สาเฮาห์ ดำรงตำแหน่งแพทย์ประจำตำบล ซึ่งเป็นตำแหน่งที่กำนันลาหยี สาแหม เป็นผู้สนับสนุนให้ได้รับการเลือกตั้ง ส่วนชนชั้นนำระดับต่ำอีกกลุ่มหนึ่งเป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการมัสยิด ก็มีลักษณะเช่นเดียวกันคือ เป็นชนชั้นนำที่ได้รับการสนับสนุนจากโต๊ะอิหม่ามและโต๊ะกอเต็บ โดยทั่วไปแล้วชนชั้นนำระดับต่ำนี้จะเป็นทีมงานที่ได้รับการแต่งตั้งขึ้นมาเพื่อร่วมมือกันปฏิบัติการกิจ ในความรับผิดชอบของชนชั้นนำระดับสูง เป็นที่สังเกตว่า ตำแหน่งที่ชนชั้นนำระดับต่ำแต่ละคนดำรงอยู่เป็นตำแหน่งที่มีความสำคัญในระดับรอง และเป็นตำแหน่งทางสังคมเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งถ้าเป็นตำแหน่งทางการก็เป็นตำแหน่งกิ่งทางการ คือ เป็นตำแหน่งทางสังคมที่เลือกตั้งโดยประชาชน เพื่อปฏิบัติการกิจ หรือกิจกรรมของชุมชนตามนโยบายหรือโครงการต่างๆ

ตามระบบราชการที่จัดใหม่ขึ้นและมีระเบียบหรือพระราชบัญญัติรองรับอำนาจและหน้าที่ เช่น พ.ร.บ.จัดระเบียบบริหารหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง พ.ศ.2522 ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดำเนินงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน พ.ศ.2526 เป็นต้น ตำแหน่งดังกล่าวนี้เช่น ประธานฝ่ายต่าง ๆ คณะกรรมการกลางประจำหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง ประธานฝ่ายกิจการต่าง ๆ ของคณะกรรมการหมู่บ้าน เป็นต้น ในชุมชนดาโต๊ะ ประธานคณะกรรมการกลางและประธานกรรมการฝ่ายปกครอง ฝ่ายพัฒนา และฝ่ายป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อย นายลายี สาแม กำนันเป็นผู้ดำรงตำแหน่งประธานฝ่ายดังกล่าวเพียงคนเดียว ดังนั้น ตำแหน่งประธานฝ่ายพัฒนา ฝ่ายปกครอง และฝ่ายป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อย จึงจำเป็นต้องมีรองประธานที่เป็นผู้ช่วยดำเนินกิจกรรม ซึ่งก็มีนายมามะ คาราแม เป็นผู้ช่วยกำนันฝ่ายป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อย นายมะยูโซะ คือเระ และ นายเซ็ง คามิ เป็นผู้ช่วยกำนันฝ่ายปกครอง และนายมามะ ซือเต เป็นผู้ช่วยกำนันฝ่ายพัฒนา ตำแหน่งกึ่งทางการดังกล่าวถือว่าเป็นตำแหน่งที่มีความสำคัญในการทำภารกิจของชุมชนเป็นอย่างมาก ก็ถือได้ว่าเป็นตำแหน่งที่มีความสำคัญในระดับรองกว่าตำแหน่งทางการ และบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวเป็นชนชั้นนำระดับต่ำของชุมชน

การระบุตัวชนชั้นนำโดยพิจารณาจากชื่อเสียง ซึ่งเป็นวิธีการที่สามารถระบุตัวชนชั้นนำเชิงประจักษ์ได้ และสามารถนำวิธีการทางสถิติมาช่วยในการจัดกลุ่มชนชั้นนำ ซึ่งผลของการจัดกลุ่มชนชั้นนำในชุมชนดาโต๊ะออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ชนชั้นนำระดับสูงและชนชั้นนำระดับต่ำ ซึ่งผลปรากฏว่า ชนชั้นนำระดับสูงเป็นบุคคลที่ดำรงตำแหน่งทางการและตำแหน่งผู้นำศาสนาที่สำคัญของชุมชน เช่น ตำแหน่งกำนัน โต๊ะอิหม่าม โต๊ะกอเต็บ ผู้ช่วยกำนันฝ่ายป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อย ส่วนชนชั้นนำระดับต่ำนั้นส่วนใหญ่เป็นบุคคลที่ดำรงตำแหน่งทางการกึ่งทางการ และตำแหน่งทางสังคมที่มีความสำคัญในระดับรอง รองจากชนชั้นนำระดับสูง เช่น สารวัตรกำนัน ผู้ช่วยกำนันฝ่ายอื่น ๆ แพทย์ประจำตำบล และคณะกรรมการมัสยิด เป็นต้น

เมื่อพิจารณาตัวชนชั้นนำของชุมชนดาโต๊ะ โดยพิจารณาจากตำแหน่งที่สำคัญของชุมชนแล้ว ปรากฏว่า ชนชั้นนำของชุมชนดาโต๊ะก็เป็นชนชั้นนำกลุ่มเดียวกับชนชั้นนำโดยพิจารณาจากชื่อเสียง ซึ่งนั้นก็หมายความว่า ผลของการศึกษาถึงแม่จะใช้วิธีการระบุชนชั้นนำที่แตกต่างกัน แต่ผลปรากฏออกมาเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ดังนี้คือ

เมื่อพิจารณาถึงตำแหน่งที่มีความสำคัญในชุมชนแล้ว พบว่า ตำแหน่งที่มีความสำคัญในทางด้านการปกครองในชุมชนคือ ตำแหน่งกำนัน ซึ่งเป็นตำแหน่งที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย การที่นายลายี สาแม เป็นผู้ที่ได้รับเลือกจากประชาชนให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว ถือได้ว่า นายลายี สาแม เป็นบุคคลที่เป็นชนชั้นนำที่สำคัญที่สุดคนหนึ่ง ส่วนตำแหน่งผู้นำศาสนานั้นตำแหน่งโตะอิหม่ามถือว่าเป็นตำแหน่งที่สำคัญที่สุด และตำแหน่งโตะกอเต็บเป็นตำแหน่งที่มีความสำคัญระดับรอง ส่วนตำแหน่งคณะกรรมการมัสยิดนั้นเป็นตำแหน่งที่มีความสำคัญน้อยลงมา ดังนั้น การที่นายฮาเซนต์ กาเดร์ ดำรงตำแหน่งโตะอิหม่าม และนายสาและ มามะ ดำรงตำแหน่งโตะกอเต็บ จึงถือได้ว่าบุคคลทั้งสองเป็นชนชั้นนำที่สำคัญคนหนึ่งของชุมชน ถ้าจะวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบถึงความสำคัญระหว่างตำแหน่งกำนันและตำแหน่งโตะอิหม่ามว่าตำแหน่งใดมีความสำคัญมากกว่ากันแล้ว เป็นการยากในการชี้ชัดลงไปได้ แต่ถาหากแยกพิจารณาตามลักษณะของกิจกรรมแล้ว อาจจะระบุได้ว่าตำแหน่งใดมีความสำคัญมากกว่ากัน อาทิ ในการพัฒนาชุมชนตามอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ตำแหน่งกำนันเป็นผู้ที่มีความสำคัญมากกว่าโตะอิหม่ามและโตะกอเต็บ ขณะเดียวกันถาหากกล่าวถึง อิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดแล้วบุคคลที่ดำรงตำแหน่งโตะอิหม่ามย่อมมีความสำคัญต่อประชาชนมากกว่า

การกำหนดชนชั้นนำโดยพิจารณาจากตำแหน่งนั้น ประเด็นที่ต้องคำนึงถึงคือ การกำหนดลำดับความสำคัญของแต่ละตำแหน่ง ผลจากการสังเกตการณ์ให้ความสำคัญต่อตำแหน่งของประชาชนในชุมชนคาโตะ พบว่า ตำแหน่งที่มีความสำคัญมากที่สุดเป็นตำแหน่งโตะอิหม่าม ตำแหน่งกำนัน และตำแหน่งโตะกอเต็บ ทั้งนี้จากการสังเกตจากการระบุชนชั้นนำตามแบบสอบถามชุดที่ 1 ประชาชนจะให้ความสำคัญต่อบุคคลที่ดำรงตำแหน่งทั้งสามก่อนชนชั้นนำคนอื่น ๆ พร้อมทั้งให้เหตุผลในการระบุที่สอดคล้องกันว่า ตำแหน่งทั้งสามมีความสำคัญที่เท่าๆ กัน ส่วนตำแหน่งอื่น ๆ ก็มีความสำคัญในระดับรอง เช่นว่าตำแหน่งสารวัตรกำนัน ตำแหน่งผู้ช่วยกำนันฝ่ายต่าง ๆ ตำแหน่งแพทย์ประจำตำบล และตำแหน่งคณะกรรมการมัสยิด บุคคลที่ดำรงตำแหน่งที่มีความสำคัญในระดับรองนี้มักจะได้รับ การระบุในชั้นรอง ถึงอย่างไรก็ตามบุคคลดังกล่าวนี้ก็ได้รับการยอมรับเป็นชนชั้นนำของชุมชนด้วยกลุ่มหนึ่ง แต่มีสถานภาพที่ด้อยกว่า นายยามิ สาแม นายฮาเซนต์ กาเดร์ และนายสาและ มามะ ที่ดำรงตำแหน่งที่สำคัญของชุมชน

ข้อสังเกตที่พบจากการระบุตัวชนชั้นนำของชุมชนคาโตะ เป็นชุมชนที่กำลังพัฒนา ปรากฏว่า ประชาชนจะให้ความสำคัญต่อนายฮาเซนต์ กาคเอร์ ที่ดำรงตำแหน่งโตะอิหม่าม มากกว่านายลาฮี สาเม ที่ดำรงตำแหน่งก้านัน ประเด็นนี้จากข้อค้นพบจะเห็นว่าคะแนนจากการระบุโดยประชาชนนั้น นายฮาเซนต์ กาคเอร์ จะมีคะแนนต่างจากนายลาฮี สาเม เป็นจำนวนมาก ซึ่งข้อนี้เป็นที่น่าสนใจว่า ระดับของการพัฒนาของชุมชนนั้นมีผลต่อระบบความเชื่อค่านิยมในการระบุตัวชนชั้นนำ ประการหนึ่ง ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับการระบุตัวชนชั้นนำในชุมชนที่พัฒนาแล้ว เช่นชุมชนกรือเซะ ซึ่งผลเป็นไปในทิศทางตรงกันข้ามกัน (ดูการระบุชนชั้นนำชุมชนกรือเซะ)

จากการค้นพบของการระบุตัวชนชั้นนำของชุมชนคาโตะ ก็เป็นการพิสูจน์ถึงค่านิยมความเชื่อ ของการระบุตัวชนชั้นนำของชุมชนชาวไทยมุสลิมที่กำลังพัฒนาได้ว่า การระบุตัวชนชั้นนำของชุมชนชาวไทยมุสลิมที่กำลังพัฒนานั้นประชาชนยังให้การยอมรับ ยกย่องบุคคลที่ดำรงตำแหน่งผู้นำศาสนา คือ ตำแหน่งโตะอิหม่ามมากกว่าผู้ที่ดำรงตำแหน่งทางการคือ ตำแหน่งก้านัน ส่วนกลุ่มชนชั้นนำอื่น ๆ ปรากฏว่า ชนชั้นนำส่วนใหญ่จะเป็นบุคคลที่ดำรงตำแหน่งกึ่งทางการคือ เป็นตำแหน่งที่จัดขึ้นตามการจัดระเบียบการปกครองท้องถิ่น ซึ่งเป็นตำแหน่งที่เป็นผู้ช่วยบริหารงานกิจกรรมอำนาจหน้าที่ของก้านัน และตำแหน่งผู้นำศาสนาในระดับรอง เช่น ตำแหน่งโตะกอเต็บ คณะกรรมการมัสยิด เป็นต้น

อนึ่ง เมื่อพิจารณาถึงตัวชนชั้นนำที่ระบุด้วยกลุ่มชนชั้นนำด้วยกันแล้ว ผลปรากฏว่า บุคคลที่เป็นชนชั้นนำที่ระบุโดยประชาชน และบุคคลที่เป็นชนชั้นนำที่ระบุด้วยชนชั้นนำ เป็นไปในลักษณะเดียวกันคือเป็นชนชั้นนำกลุ่มเดียวกัน และเมื่อทำการวิเคราะห์ทางสถิติวิเคราะห์ทางสังคมศาสตร์ เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นนำทั้งสองกลุ่มด้วย *Pearson Correlation* (ดูภาคผนวก ฉ. ตารางที่ ฉ.1) ปรากฏว่า ชนชั้นนำทั้งสองกลุ่มมีค่าสหสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับที่น้อยกว่า 0.01 มีค่า $r = .778$ ซึ่งก็เป็นการแสดงว่าชนชั้นนำที่ได้รับการระบุโดยประชาชนและชนชั้นนำที่ได้รับการระบุโดยชนชั้นนำในการให้ชนชั้นนำเลือกบุคคลมาร่วมงานหรือร่วมตัดสินใจในกิจกรรมของชุมชนนั้น มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับที่น้อยกว่า .01 หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งชนชั้นนำที่ระบุโดยประชาชนและชนชั้นนำที่ระบุโดยชนชั้นนำ ไม่มีความแตกต่างกัน เป็นชนชั้นนำกลุ่มเดียวกัน

อย่างไรก็ตาม เมื่อมองถึงความสำคัญของชนชั้นนำในกลุ่มชนชั้นนำด้วยกันแล้ว ปรากฏว่า ชนชั้นนำที่ดำรงตำแหน่งทางการคือ นายลายี สาแม จะเป็นบุคคลที่กลุ่มชนชั้นนำของ ชุมชนให้ความสำคัญมากที่สุด (คะแนนการระบุจากชนชั้นนำสูงสุดคือ 67 คะแนน) ส่วนบุคคล ที่ได้รับการยอมรับในระดับรองก็มีลักษณะ เช่นเดียวกับชนชั้นนำที่ได้รับการระบุจากประชาชนคือ กลุ่มที่เป็นชนชั้นนำระดับสูงอีก 4 คน ซึ่งมี นายฮาเซนต์ กาเคร์ นายสาละ มามะ นายมามะ คาราแม นายมะยูโซะ คือระ จะมีระดับที่เกาะกลุ่มกันอยู่ จึงถือได้ว่ากลุ่มชนชั้นนำ ระดับสูงในสายตาของประชาชนและชนชั้นนำระดับสูงในความคิดของชนชั้นนำของชุมชนก็เป็นกลุ่ม เดียวกัน

ชนชั้นนำในระดับรองลงมาในสายตาของชนชั้นนำ พบว่า ในการระบุชนชั้นนำ โดยชนชั้นนำนั้น กลุ่มที่ชนชั้นนำถูกระบุมากคือ กลุ่มชนชั้นนำที่เป็นฝ่ายบริหารกิจกรรมของชุมชน ซึ่งเป็นทีมงานของกำนันลายี สาแม จะได้รับการเสนอชื่อมากกว่ากลุ่มของฝ่ายศาสนาและเป็นที่ สังเกตพบว่า คณะกรรมการมัสยิด ไม่ได้รับการระบุชื่อเลยหรือระบุแต่ได้รับการระบุน้อยครั้ง เช่น นายลาเตะ คือระ นายอับดุลเลาะห์ วาเฮง และนายมามะ สาเตะ เป็นต้น ซึ่งนั้นก็แสดง ว่าบุคคลที่มีความสำคัญในกลุ่มของชนชั้นนำมีการรวมกลุ่มกันเฉพาะในกลุ่มของผู้ที่ดำรงตำแหน่ง ที่เป็นทางการและกึ่งทางการ ส่วนตำแหน่งผู้นำศาสนานั้นมีตำแหน่งโต๊ะอิหม่าม และตำแหน่ง โต๊ะกอเต็บเท่านั้นที่มีความสำคัญในกลุ่มชนชั้นนำ

เมื่อพิจารณาถึงเหตุผลของการเลือกชนชั้นนำของประชาชนในชุมชนคาโต๊ะ พบว่า ประชาชนเลือกชนชั้นนำแต่ละคนนั้น ด้วยเหตุผลที่มีความสำคัญอันดับแรกนั้น ประชาชนเลือกเพราะ เป็นบุคคลที่มีความรู้มากที่สุด คือ คิดเป็นร้อยละ 69.3 ส่วนความสำคัญอันดับรองคือ เป็นบุคคล ที่ปฏิบัติตามหลักศาสนา เป็นบุคคลที่ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมและช่วยเหลือเขาได้ยามเดือดร้อน ตามลำดับ (คิดเป็นร้อยละ 16.0, 10.0 และ 4.0 ตามลำดับ) ส่วนเหตุผลที่มีความสำคัญ ในอันดับที่ 2 ประชาชนให้ความสำคัญแก่เหตุผลว่าเป็นบุคคลที่ปฏิบัติตามหลักศาสนามากที่สุด (คิดเป็นร้อยละ 47.3) เหตุผลความสำคัญอันดับที่ 3 ประชาชนให้ความสำคัญแก่บุคคลที่ทำ ประโยชน์แก่ส่วนรวมมากที่สุด (คิดเป็นร้อยละ 53.3) อันดับที่ 4 ประชาชนให้ความสำคัญแก่ บุคคลที่ช่วยเหลือเขาได้ยามที่เขาเดือดร้อน (คิดเป็นร้อยละ 69.3) (ดูภาคผนวก จ. ตารางที่ จ.1 ประกอบ)

จะเห็นว่า การเลือกชนชั้นนำของประชาชนในชุมชนคาโตะนั้น ประชาชนเลือก เพราะเห็นว่า ชนชั้นนำเป็นบุคคล มีความรู้ เป็นบุคคลที่ปฏิบัติตามหลักศาสนา เป็นบุคคลที่ทำ ประโยชน์เพื่อส่วนรวม และเป็นบุคคลที่ช่วยเหลือเขาได้ยามเดือดร้อน ส่วนความร่ำรวยและ การเป็นผู้ที่แสดงตัวว่าเป็นผู้มีอำนาจหรืออิทธิพล ประชาชนให้ความสำคัญเพียง เล็กน้อยเท่านั้น

จากการระบุตัวชนชั้นนำของชุมชนคาโตะ กล่าวโดยสรุปได้ว่า ผลของการระบุทั้ง 3 วิธี มีคนเพียงจำนวนน้อยที่ได้รับการยอมรับและยกย่องให้เป็นชนชั้นนำของชุมชน บุคคลที่ได้รับการยอมรับเป็นชนชั้นนำนั้นทั้งหมดเป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งที่สำคัญทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นตำแหน่งทางการ ตำแหน่งผู้นำศาสนา และตำแหน่งกึ่งทางการที่จัดให้มีขึ้นภายในชุมชน และเมื่อจัดกลุ่มชนชั้นนำ ภายในชุมชนคาโตะออกเป็นชนชั้นนำระดับสูงและชนชั้นนำระดับต่ำ ปรากฏว่า ชนชั้นนำระดับสูง เป็นบุคคลที่ดำรงตำแหน่งที่สำคัญที่สุดของชุมชน คือ ตำแหน่งกำนัน โตะอิหม่าม โตะกอเต็บ ผู้ช่วยกำนัน และสารวัตรกำนัน ซึ่งเป็นตำแหน่งทางการและตำแหน่งผู้นำศาสนาที่กำหนดไว้ ส่วนชนชั้นนำระดับต่ำนั้นปรากฏว่า เป็นบุคคลที่ดำรงตำแหน่งทางการในระดับรองลงมา เช่นว่า ผู้ช่วยกำนันฝ่ายต่าง ๆ สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล และคณะกรรมการมัสยิด ซึ่งเป็น ตำแหน่งทางสังคมที่กำหนดขึ้น

อนึ่ง จากการใช่วิธีการระบุตัวชนชั้นนำทั้ง 3 วิธี ผลของการระบุตัวชนชั้นนำ แต่ละวิธีปรากฏว่า ไม่ว่าจะใช่วิธีการระบุตัวชนชั้นนำโดยพิจารณาจากชื่อเสียง หรือวิธีระบุตัว ชนชั้นนำโดยพิจารณาจากตำแหน่ง หรือวิธีระบุตัวชนชั้นนำโดยพิจารณาการมีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจ บุคคลที่เป็นชนชั้นนำเป็นบุคคลกลุ่มเดียวกัน ไม่ปรากฏถึงความแตกต่างของชนชั้นนำ แม้จะใช่วิธีการระบุชนชั้นนำที่แตกต่างกันก็ตาม

และผลจากการศึกษาเมื่อเปรียบเทียบชนชั้นนำของชุมชนชาวไทยมุสลิมที่กำลังพัฒนา ปรากฏว่า ชนชั้นนำที่ดำรงตำแหน่งผู้นำศาสนาโดยเฉพาะผู้ดำรงตำแหน่งโตะอิหม่าม เป็นบุคคล ชนชั้นนำระดับสูงที่สุดจากการยอมรับจากประชาชนและกำนัน ซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการ เป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับเป็นอันดับสอง ในขณะที่เดียวกันกลุ่มชนชั้นนำส่วนใหญ่เป็นบุคคลที่ดำรง ตำแหน่งทางการที่เป็นตำแหน่งเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ทางราชการมากกว่าตำแหน่งอื่น ๆ ไม่ว่าจะ เป็น ผู้ช่วยกำนัน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล ผู้ช่วยกำนันฝ่ายต่าง ๆ ส่วนตำแหน่ง คณะกรรมการมัสยิดมีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

ดังนั้น กล่าวสรุปผลของการระบุตัวชนชั้นนำในชุมชนคาโตะไควว่า บุคคลที่เป็นชนชั้นนำคือ บุคคลที่ดำรงตำแหน่งทางการและเป็นบุคคลที่ดำรงตำแหน่งผู้นำศาสนาอิสลาม

ผลการระบุชนชั้นนำของชุมชนกรือเซะ

จากการใช้วิธีการระบุตัวชนชั้นนำโดยพิจารณาจากชื่อเสียงของชุมชนกรือเซะ โดยการให้แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 1 โดยกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม และคำนวณคะแนนตามขั้นตอน ดังปรากฏในระเบียบวิธีการศึกษาโครงสร้างอำนาจชุมชน ปรากฏว่า ชุมชนกรือเซะ มีบุคคลที่ได้รับการระบุตัวเป็นชนชั้นนำจำนวน 33 คน (ดูภาคผนวก ค. ประกอบ) มีน้ำหนักคะแนนและลำดับที่จากสูง-ต่ำ ตามลำดับ และเมื่อมีการจัดลำดับบุคคลที่ได้รับการระบุเป็นชนชั้นนำออกเป็น 3 กลุ่ม โดยการใช้เกณฑ์มาตรฐานในการจัดแบ่งกลุ่มเกรดคะแนน ที่มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ที่ระดับ 0.90 และมีช่วงชั้นระหว่างแต่ละเกรดมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ระดับ 1.1

ผลจากการใช้เกณฑ์มาตรฐานดังกล่าวข้างต้น ปรากฏว่า บุคคลที่ได้รับการระบุมีน้ำหนักคะแนนอยู่ในเกณฑ์เป็นชนชั้นนำระดับสูง คือ บุคคลที่มีระดับคะแนนเป็นเกรด A ซึ่งมีน้ำหนักคะแนนอยู่ในระดับตั้งแต่ 156.84 คะแนน ถึงคะแนนสูงสุดคือ 538 คะแนน ซึ่งมีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 12.1 ของบุคคลที่ได้รับการระบุเป็นชนชั้นนำทั้งหมด และบุคคลที่ได้รับการระบุมีน้ำหนักคะแนนอยู่ในระดับเป็นชนชั้นนำระดับต่ำ คือ บุคคลที่มีระดับคะแนนเป็นเกรด B ซึ่งมีน้ำหนักคะแนนอยู่ในระดับช่วงตั้งแต่ 9.63 คะแนน ถึง 156.84 คะแนน ซึ่งมีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 24.2 ของจำนวนบุคคลที่ถูกระบุเป็นชนชั้นนำทั้งหมด (ดูภาคผนวก ง. ตารางที่ ง.2) ส่วนบุคคลที่ได้รับการระบุคะแนนเป็นระดับเกรด C ซึ่งมีน้ำหนักคะแนนต่ำกว่า 9.62 คะแนน การศึกษาครั้งนี้ถือเป็นประชาชนทั่วไปที่ไม่ได้รับการยอมรับเป็นชนชั้นนำทั้งหมด กล่าวโดยสรุปแล้ว ชุมชนกรือเซะมีชนชั้นนำระดับสูงและชนชั้นนำระดับต่ำ มีจำนวนทั้งสิ้น 12 คน ซึ่งมีรายนาม ตำแหน่งที่ดำรงอยู่น้ำหนักคะแนน และลำดับที่ของการได้รับการระบุโดยพิจารณาจากชื่อเสียง จากการระบุโดยประชาชน ดังปรากฏตามตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 รายนาม ตำแหน่ง คณะณ ลำดับที่ ของชนชั้นนำในชุมชนกรือเซะ
 ที่ได้รับการระบุโดยประชาชนทั่วไปและได้รับการระบุโดยบุคคลที่เป็น
 ชนชั้นนำของชุมชน

รายนาม	ตำแหน่ง	ระบุโดยประชาชน		ระบุโดยชนชั้นนำ	
		คณะณ	ลำดับ	คณะณ	ลำดับ
นายแฉะมะ เจะเย็ง	ผู้ใหญ่บาน	538	1	29	1
นายแฉะยอ หะยี่หะมะ	โต๊ะอิหม่าม	379	2	26	3
นายนิมะ นิมุด	โต๊ะกอเต็บ	356	3	23	4
นายสาและ เต็มซอ	ผู้ทรงคุณวุฒิ สด.	338	4	28	2
นายแฉะมาร์ แฉะลอะห์	กำนัน	169	5	15	5
นายแฉะลี้ หะยี่สาหะฮ์	อดีตผู้ใหญ่บาน	101	6	12	6
นายแฉะมะ เจะยอ	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บาน	92	7	5	10
นายแฉะอแม เจะยอ	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บาน	70	8	9	7
นายอับดุลเลาะห์ นิมุด	โต๊ะบิหลัน	62	9	-	-
นายแฉะมะ หะยี่สาหะฮ์	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บาน	21	10	7	8
นายสุยิ ลาตะ	แพทย์ประจำตำบล	17	11	1	11
นายแฉะอิ แฉะมา		16	12	7	9

จากการระบุตัวชนชั้นนำของชุมชนกรือเซะโดยวิธีการระบุตัวชนชั้นนำ โดยพิจารณาจากข้อเสียด้วยการใช้แบบสอบถามชุดที่ 1 เพื่อสำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่อยู่ในชุมชนว่าในสายตาของประชาชนนั้นใครคือ ชนชั้นนำ ปรากฏว่าประชาชนเสนอชื่อชนชั้นนำมาทั้งหมดจำนวน 33 คน แต่เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ปรากฏว่า ชนชั้นนำของชุมชนกรือเซะ มีจำนวน 12 คน และเมื่อแบ่งชนชั้นนำออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ชนชั้นนำระดับสูงและชนชั้นนำระดับต่ำ ชนชั้นนำแต่ละกลุ่มมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. ชนชั้นนำระดับสูง ตามลักษณะการแบ่งกลุ่มชนชั้นนำ ชนชั้นนำระดับสูงมี 4 คน คือ นายแวมะ เจ๊ะเย็ง (ผู้ใหญ่บ้าน) นายเวายายอ หะยีหะมะ (โต๊ะอิหม่าม) นายนิมะ นิมุคอ (โต๊ะกอเต็บ) นายสาและ เต็มซอ (สมาชิกสภาตำบล) เมื่อพิจารณากลุ่มชนชั้นนำระดับสูง พบว่า เป็นบุคคลที่ดำรงตำแหน่งที่สำคัญของชุมชนทั้ง 4 คน โดยเฉพาะ นายแวมะ เจ๊ะเย็ง เป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งเป็นตำแหน่งทางการที่สูงสุดในชุมชนกรือเซะ จึงเป็นผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ตามระบบราชการ ดังนั้นในชุมชนผู้ใหญ่บ้านจึงเป็นศูนย์กลางของอำนาจตามอำนาจหน้าที่ที่ประชาชนยกย่องและให้ความสำคัญ เมื่อพิจารณาจากกระบวนการระบุชนชั้นนำจากการสอบถามประชาชนในชุมชนว่าใครคือ ชนชั้นนำของชุมชน ประชาชนระบุตัวผู้ใหญ่บ้านแวมะ เจ๊ะเย็ง เป็นชนชั้นนำที่มีคะแนนมากที่สุด ผลของการระบุคะแนนดังกล่าว บ่งชี้ให้เห็นว่า ประชาชนจะให้การยอมรับในตัวผู้ใหญ่บ้าน เป็นชนชั้นนำที่มีความสำคัญมากคนหนึ่ง ส่วนนายสาและ มามะ ก็เป็นผู้ที่มีบทบาทตามอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาชุมชนอีกคนหนึ่งที่ได้รับการยอมรับให้เป็นชนชั้นนำในสายตาของประชาชน นอกจากการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาตำบล ซึ่งมีบทบาทและหน้าที่ในการร่วมมือทำกิจกรรมการพัฒนาภายในชุมชนกับสภาตำบลและคณะกรรมการหมู่บ้านแล้ว นายสาและ มามะ เป็นผู้ที่เสียสละเพื่อส่วนรวม ชอบช่วยเหลือผู้อื่น โดยเฉพาะการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ทางราชการ ประชาชนมักจะติดต่อกับนายสาและ มามะ เป็นผู้ทำการแทนจากการปฏิบัติตัวดังกล่าว ทำให้ประชาชนมีความชอบพอใจลักษณะนิสัยใจคอ และความเสียสละเลี้ยยกย่องให้นายสาและ เต็มซอ เป็นบุคคลสำคัญคนหนึ่งของชุมชน

สำหรับนายเวายายอ หะยีหะมะ ดำรงตำแหน่งโต๊ะอิหม่าม ถือว่าเป็นตำแหน่งสูงสุด และมีความสำคัญมากที่สุดของฝ่ายศาสนาในชุมชน ตำแหน่งดังกล่าวเป็นตำแหน่งที่มีความสำคัญ และมีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดต่อประชาชนในชุมชน ดังนั้นเมื่อสอบถามถึง

ความคิดเห็นของประชาชนว่าใครคือชนชั้นนำของชุมชน มีประชาชนจำนวนมากระบุและให้ความสำคัญต่อบุคคลที่ดำรงตำแหน่งโต๊ะอิหม่ามเป็นอันดับแรก ด้วยเหตุที่ประชาชนกับโต๊ะอิหม่ามมีความสัมพันธ์ทางสังคมกันโดยตรง จึงเปรียบเทียบเสมือนว่า โต๊ะอิหม่ามเป็นผู้ปกครองชุมชนคนหนึ่งทางโลกของศาสนา โดยอำนาจและหน้าที่ตามบทบัญญัติของหลักศาสนาอิสลาม และนายนิมะ นิมุคอกี้เช่นกัน การที่ดำรงตำแหน่งโต๊ะกอเต็บซึ่งเป็นตำแหน่งที่มีความสำคัญในระดับรองจากตำแหน่งโต๊ะอิหม่าม ความสำคัญและการได้รับการยกย่องจากประชาชนจึงมีความสำคัญด้วย จากการสัมภาษณ์ลักษณะของการระบุชนชั้นนำของประชาชน พบว่า ประชาชนจะให้ความสำคัญแก่ตำแหน่งโต๊ะอิหม่ามและโต๊ะกอเต็บคู่กันเสมอ และผลของการระบุปรากฏว่า ระดับคะแนนของโต๊ะอิหม่ามและโต๊ะกอเต็บมีคะแนนที่ใกล้เคียงกัน

เมื่อเปรียบเทียบระหว่างชนชั้นนำที่ดำรงตำแหน่งทางการและชนชั้นนำผู้นำศาสนาในชุมชนหรือเซะ ซึ่งเป็นชุมชนที่พัฒนาแล้ว พบว่า ประชาชนให้ความสำคัญต่อบุคคลที่ดำรงตำแหน่งทางการคือ ผู้ใหญ่บ้านแหวฮามะ เจะเย็ง สูงกว่าชนชั้นนำที่ดำรงตำแหน่งผู้นำศาสนาคือตำแหน่งโต๊ะอิหม่าม โต๊ะกอเต็บ และโต๊ะบิหลัน ทั้งนี้จากการระบุชนชั้นนำโดยพิจารณาจากชื่อเสียงที่ประชาชนเป็นผู้ระบุชนชั้นนำนั้นพบว่า คะแนนการระบุของผู้ใหญ่บ้านแหวฮามะ เจะเย็ง จะเป็นผู้ที่มีคะแนนการระบุสูงที่สุด และมีความแตกต่างจากคะแนนของนายเวายายอ หะยีสะมะ โต๊ะอิหม่าม และนายนิมะ นิมุคอกี้ โต๊ะกอเต็บ อย่างเห็นได้ชัด ซึ่งนั่นก็หมายความว่าบุคคลที่อยู่ยอดสุดชอบปรีามิตสังคมคือ ผู้ใหญ่บ้านนั่นเอง

2. ชนชั้นนำระดับต่ำ จากการระบุชนชั้นนำของประชาชนในชุมชนหรือเซะ มีชนชั้นนำที่จัดกลุ่มเป็นชนชั้นนำระดับต่ำมี 8 คน คือ นายแวมาร์ แวดอเลาะห์ (กำนัน) นายแวมาลี หะยีสะหะฮะฮ์ (อดีตผู้ใหญ่บ้าน) นายแหวฮามะ เจะยอ (ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน) นายแวมือแม เจะยอนายอับดุลเลาะห์ นิมุคอกี้ (โต๊ะบิหลัน) นายแหวฮามะ หะยีสะหะฮะฮ์ (ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน) นายสุยี้ ลาเตะ (แพทย์ประจำตำบล) และนายเวจิ แวมามา จะเห็นว่าชนชั้นนำระดับต่ำนี้เป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งที่มีความสำคัญในระดับรองจากชนชั้นนำระดับสูง ไม่ว่าจะเป็นสถานภาพและตำแหน่งภายในชุมชน (ยกเว้น กำนันเป็นตำแหน่งสูงสุดในตำบล แต่ในที่นี้เป็นคนนอกชุมชนหรือเซะ) ลักษณะของชนชั้นนำระดับต่ำ พบว่า มีลักษณะโดยทั่วไปมีด้วยกัน 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่ดำรงตำแหน่งทางการที่มีอำนาจหน้าที่มาจากระบบราชการ ซึ่งมีผู้ที่ดำรงตำแหน่งกำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายต่างๆ

และแพทย์ประจำตำบล ส่วนอีกกลุ่มคือ กลุ่มที่มีอำนาจบารมีเก่าหรืออำนาจที่ไม่เป็นทางการที่
เกิดจากการยอมรับจากประชาชนตามค่านิยม และคุณงามความดีที่เคยสร้างไว้ในคราวที่มีตำแหน่ง
หรือเป็นคนเก่าที่มีคุณธรรม ประชาชนเลยเคารพนับถือ เช่น นายแวนาลี ทยีส้าเหาะย์ ซึ่งเคย
ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาชุมชนหรือเซะ จนมีการพัฒนาทั้งสภาพเศรษฐกิจ
และสังคม และนายแวนี แวนูมา เป็นคนเก่าผู้หนึ่งที่มีบทบาทสำคัญมาก ถึงแม้จะไม่ดำรงตำแหน่ง
ใด ๆ ในชุมชน แต่เป็นผู้นำของกลุ่มเล็ก ๆ ภายในชุมชนที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้ใหญ่บ้าน
คนปัจจุบัน และตัวผู้ใหญ่บ้านเองก็ให้การเคารพในความอาวุโสและความสามารถ กลุ่มของ
นายแวนี แวนูมา จากการสังเกตพบกลุ่มประชาชนของนายแวนี แวนูมา นี้จะมีประชาชน 30
ครอบครัว และจะมีการพบปะพูดคุยกันเสมอ แต่การเคลื่อนไหวก็เป็นไปอย่างสันติ ประชาชนใน
กลุ่มดังกล่าวจะยกย่องและยอมรับในตัวของคุณนายแวนี แวนูมา เป็นผู้นำ (ไม่เป็นทางการ) ของกลุ่ม

จากการระบุตัวชนชั้นนำโดยพิจารณาจากชื่อเสียง ซึ่งเป็นวิธีการรวมความ
คิดเห็นของประชาชนว่าในสายตาของประชาชนในชุมชนนั้นใครคือ ชนชั้นนำ ผลของการระบุ
ปรากฏว่า ชนชั้นนำของชุมชนหรือเซะมีจำนวน 12 คน และได้จัดกลุ่มชนชั้นนำออกเป็นสองกลุ่ม
คือ ชนชั้นนำระดับสูง และชนชั้นนำระดับต่ำ ปรากฏว่า ชนชั้นนำระดับสูงเป็นบุคคลสำคัญของชุมชน
ทั้งหมด ทั้งนี้เมื่อมองที่ตำแหน่งที่ดำรงอยู่ในปัจจุบันพบว่า ชนชั้นนำระดับสูงเป็นผู้ดำรงตำแหน่ง
ผู้ใหญ่บ้าน โตะอิหมาม โตะกอเต็บ และสมาชิกสภาตำบล ส่วนชนชั้นนำระดับต่ำปรากฏว่า เป็น
บุคคลที่มีความสำคัญในระดับรองจากชนชั้นนำระดับสูง บางคนมีตำแหน่งทางการและเป็นผู้นำที่ไม่
เป็นทางการ แต่เป็นผู้ที่มีอำนาจและบารมีที่ประชาชนในชุมชนให้การเคารพยกย่องให้เป็นชนชั้นนำ
และเป็นชนชั้นนำที่มีอิทธิพลต่อประชาชนมากกลุ่มหนึ่ง

การระบุตัวชนชั้นนำโดยพิจารณาจากตำแหน่งของชุมชนหรือเซะ ผลจากการศึกษา
ปรากฏว่า กลุ่มชนชั้นนำที่กำหนดจากการที่บุคคลดำรงตำแหน่งอยู่ในปัจจุบันพบว่า เป็นชนชั้นนำ
กลุ่มเดียวกันกับชนชั้นนำที่ได้มาจากการระบุตัวชนชั้นนำโดยพิจารณาจากชื่อเสียง ซึ่งผลออกมาดังนี้

การพิจารณาชนชั้นนำโดยพิจารณาจากตำแหน่งนั้น ในการศึกษาได้กำหนดเอา
ตำแหน่งทางการและผู้นำศาสนาเป็นตำแหน่งสำคัญของชุมชน ปรากฏว่า บุคคลที่ดำรงตำแหน่ง
ทางการ ซึ่งมีผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายต่าง ๆ และแพทย์ประจำตำบล และผู้นำ

ศาสนาอิสลาม ซึ่งมีโต๊ะอิหม่าม โต๊ะกอเต็บ โต๊ะบิหลัน ได้รับเลือกจากประชาชนภายในชุมชน เป็นชนชั้นนำทั้งหมด โดยเฉพาะนายเวฮามะ เจ๊ะเย็ง ซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นผู้ใหญ่บ้านซึ่งถือเป็นตำแหน่งทางการที่สูงที่สุดในชุมชน เป็นผู้ได้รับเลือกมีคะแนนสูงสุดในกลุ่มของชนชั้นนำ นายเวคอเลาะห์ แวอุมาร เป็นกำนันนั้นเป็นตำแหน่งที่สำคัญที่สุดในชุมชนก็ตาม แต่ตัวกำนันเป็นคนที่อยู่ในชุมชนคั่นหยงลูโละ คังนั้นบทบาทความสำคัญและความสนิทสนมคุ้นเคยกับประชาชนภายในชุมชนหรือเซะจึงมีน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับตัวผู้ใหญ่บ้านเวฮามะ เจ๊ะเย็ง แต่ด้วยบทบาทตามอำนาจหน้าที่ของกำนันที่ต้องรับผิดชอบต่อประชาชนทั้งตำบล ทำให้กำนันต้องเข้ามาบทบาท มีอิทธิพลต่อประชาชน จนประชาชนยอมรับเป็นชนชั้นนำผู้หนึ่งของชุมชน ส่วนนายสาและ เต็มซอ นั้นดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกผู้ทรงคุณวุฒิในฐานะตัวแทนของชุมชนหรือเซะในคณะกรรมการสภาตำบล การที่นายสาและ เต็มซอ ปฏิบัติตามที่ทำเพื่อประโยชน์เพื่อส่วนรวมอย่างซื่อสัตย์อย่างเสมอต้นเสมอปลาย ประชาชนจึงไว้วางใจในการปฏิบัติหน้าที่เป็นอย่างมาก ถ้าพิจารณาถึงตำแหน่งสมาชิกสภาตำบลความสำคัญมีไม่มากนัก แต่การที่นายสาและ เต็มซอ ได้รับการยอมรับเป็นชนชั้นนำระดับสูงของชุมชน 1 ใน 4 คนนั้นด้วยเหตุผลที่ว่า เป็นคนที่เสียสละ บริการชุมชนและทำเพื่อส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว

ตำแหน่งผู้นำศาสนาในชุมชนหรือเซะ เมื่อมองถึงตำแหน่งของชนชั้นนำ พบว่าการที่นายเวฮามะ หะย๊ะหะมะ ผู้ดำรงตำแหน่งโต๊ะอิหม่าม เป็นชนชั้นนำที่มีความสำคัญที่สุด ทั้งตามบทบัญญัติของศาสนาอิสลามและตามบทบาทที่แท้จริงในการปฏิบัติศาสนกิจในชีวิตประจำวัน ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวเป็นผู้ที่มีอิทธิพลและมีบทบาทในกิจกรรมของชุมชนเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะกิจกรรมที่เกี่ยวกับศาสนาหรือกิจกรรมที่ฝ่ายศาสนาต้องมีบทบาทรวมด้วย โต๊ะอิหม่าม จะเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจทุกครั้ง ด้วยความสำคัญดังกล่าว โต๊ะอิหม่ามจึงได้รับการยกย่องให้เป็นชนชั้นนำระดับสูงผู้หนึ่งของชุมชน ส่วนนายนิมะ นิมูคอ โต๊ะกอเต็บ เป็นตำแหน่งศาสนาที่มีความสำคัญในระดับรอง แต่ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และมีความแตกฉานในหลักศาสนาอิสลามเป็นคุณสมบัติที่สำคัญที่เสริมบทบาทของโต๊ะกอเต็บ นายนิมะ นิมูคอ ที่มีหน้าที่ในการอบรมสั่งสอนหลักศาสนาแก่สมาชิก และลูกหลานของประชาชนในชุมชน ความแตกฉานในหลักของศาสนาอิสลามเป็นที่เชื่อถือของประชาชนในชุมชน และประชาชนในชุมชนใกล้เคียงเป็นอย่างมาก นอกจากนี้โต๊ะกอเต็บจะสอนหลักศาสนาที่มีสัจแล้วยังเป็นครูสอนศาสนาในโรงเรียนในชุมชนอีก

ทำให้โต๊ะกอบเต็บบัญชีรายชื่อมากมาย ด้วยบทบาททางสังคมและการเป็นครูสอนศาสนาในโรงเรียน ทำให้โต๊ะกอบเต็บบนิมุคโคได้รับการยกย่องเป็นชนชั้นนำที่มีความสำคัญคนหนึ่ง และมีคะแนนจากการระบุเป็นชนชั้นนำระดับสูงด้วย ส่วนตำแหน่งโต๊ะบิหลันนั้นเป็นตำแหน่งที่มีความสำคัญอีกตำแหน่ง แต่มีความสำคัญในระดับรองกว่าโต๊ะอิหม่าม และโต๊ะกอบเต็บบางชุมชนตำแหน่งนี้จะมีหรือไม่มีก็ได้ สำหรับในชุมชนกรือเซะ ตำแหน่งนี้นายอับดุลเลาะห์ นิมุคโค เพิ่งได้รับการแต่งตั้งเข้าดำรงตำแหน่ง จากการสัมภาษณ์ทราบว่า เพิ่งย้ายครอบครัวมาจากประเทศสหพันธรัฐมาเลเซีย เมื่อกลับมาถึงเข้ารับตำแหน่งเลย ดังนั้นความสัมพันธ์และความคุ้นเคยกับประชาชนในชุมชน นับว่ายังเห็นทางกันมาก แต่จากการสังเกตจากการระบุชนชั้นนำแล้ว ประชาชนจะให้ความสำคัญที่ตำแหน่งมากกว่าบุคคลที่ดำรงตำแหน่ง ดังนั้นในการระบุชนชั้นนำแต่ละครั้ง ประชาชนจะระบุชนชั้นนำที่เป็นผู้นำศาสนาอิสลามทั้งสามคน โดยเรียงลำดับความสำคัญตั้งแต่โต๊ะอิหม่าม โต๊ะกอบเต็บบ และโต๊ะบิหลัน แล้วจึงระบุชนชั้นนำคนอื่น ๆ เช่น ผู้ใหญ่บ้านหรือผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านจนครบจำนวน เป็นต้น

จากการสังเกตขณะที่สัมภาษณ์การระบุชนชั้นนำนั้น ประชาชนผู้ระบุชนชั้นนำจะให้ความสำคัญที่ตำแหน่งมากกว่าบุคคลที่ดำรงตำแหน่งนั้น ๆ บางครั้งผู้ศึกษาลองสัมภาษณ์หรือถามชื่อผู้ดำรงตำแหน่งที่ระบุมาปรากฏว่า มีผู้ให้สัมภาษณ์หลายคนตอบชื่อที่ถูกต้องไม่ได้ และมีหลายคนที่ตอบได้ถูกต้อง แต่เมื่อสัมภาษณ์ถึงความสำคัญของตำแหน่งแต่ละตำแหน่งในการมีบทบาทต่อการพัฒนาชุมชนหรือการกำหนดนโยบายของชุมชน ผู้สัมภาษณ์จะอธิบายในลักษณะเดียวกันในลักษณะที่ว่า ตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านนั้นมีความสำคัญในการพัฒนาหมู่บ้านโดยการทำงานเป็นที่กับช่วยผู้ใหญ่บ้านและสมาชิกสภาตำบล และขณะเดียวกันก็ต้องได้รับความร่วมมือจากผู้นำศาสนาในการสนับสนุนทางด้านประชาชน ส่วนตำแหน่งผู้นำศาสนานั้นมีความสำคัญเพราะเป็นผู้นำในการประกอบพิธีกรรมและการประกอบศาสนกิจและความใกล้ชิด ตามความเชื่อและค่านิยมของแต่ละคน ซึ่งในแต่ละคนก็ให้ความสำคัญต่อตำแหน่งไม่เหมือนกัน บางคนก็ว่าตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีความสำคัญกว่าตำแหน่งผู้นำศาสนา บางก็ให้ความสำคัญแก่ผู้นำศาสนามากกว่าตำแหน่งกำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งนั้นก็แล้วแต่ความคิดเห็นและการให้ความสำคัญของแต่ละคน

จากการระบุตัวชนชั้นนำโดยพิจารณาจากตำแหน่ง พบว่า ชนชั้นนำที่ดำรงตำแหน่งที่สำคัญในชุมชนไม่ว่าจะเป็นตำแหน่งทางการหรือตำแหน่งผู้นำศาสนา หรือตำแหน่งทางสังคมอื่น ๆ

เป็นชนชั้นนำกลุ่มเดียวกับชนชั้นนำที่ประชาชนระบุจากการพิจารณาจากชื่อเสียง และชนชั้นนำที่ดำรงตำแหน่งสำคัญของชุมชนหรือเซะ เช่น ผู้ใหญ่บ้าน โต๊ะอิหม่าม โต๊ะกอเต็บ เป็นชนชั้นนำระดับสูงของชุมชนด้วย ส่วนชนชั้นนำที่ดำรงตำแหน่งในระดับรองจะเป็นชนชั้นนำระดับต่ำในการจัดกลุ่มชนชั้นนำของชุมชนหรือเซะ

เมื่อพิจารณาตัวชนชั้นนำโดยพิจารณาจากการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งของการระบุตัวชนชั้นนำโดยใช้วิธีการใหญ่บุคคลที่ได้รับเลือกจากประชาชนเป็นชนชั้นนำเป็นผู้เลือกชนชั้นนำที่เป็นผู้ร่วมทีมในการตัดสินใจหรือร่วมทำกิจกรรมภายในชุมชน ปรากฏว่าชนชั้นนำที่ถูกเสนอชื่อเป็นชนชั้นนำโดยกลุ่มชนชั้นนำเป็นกลุ่มเดียวกันกับกลุ่มชนชั้นนำที่เป็นชนชั้นนำโดยการพิจารณาชื่อเสียง และเป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งสำคัญในชุมชน โดยเฉพาะชนชั้นนำที่ถูกเสนอชื่อจากประชาชนและชนชั้นนำที่ถูกเสนอชื่อจากชนชั้นนำปรากฏว่าเป็น เมื่อทำการวิเคราะห์ทางสถิติทางสังคมศาสตร์ โดยทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นนำทั้งสองกลุ่มด้วย *Pearson Correlation* ปรากฏว่า มีค่าสหสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่น้อยกว่า .01 มีค่า $r = .934$ (ดูภาคผนวก ฉ. ตารางที่ ฉ.2) ซึ่งนั้นก็แสดงว่าชนชั้นนำที่ระบุโดยประชาชนกับชนชั้นนำที่ระบุโดยชนชั้นนำ ไม่มีความแตกต่างกันหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งชนชั้นนำที่ระบุโดยประชาชนและชนชั้นนำที่ระบุโดยชนชั้นนำ เป็นชนชั้นนำกลุ่มเดียวกัน

จากการระบุตัวชนชั้นนำโดยกลุ่มชนชั้นนำของชุมชนหรือเซะ เป็นที่สังเกตว่าชนชั้นนำระดับสูงจะเป็นกลุ่มที่ได้รับการระบุมากเป็นพิเศษ โดยเฉพาะนายแวมะ เจ๊ะเย็ง ผู้ใหญ่บ้าน นายสาและ เต็มซอ สมาชิกสภาตำบล นายเวายาย หะยีหะมะ โต๊ะอิหม่าม และนายมิมะ นิมูคอ โต๊ะกอเต็บ ก็เป็นผู้ที่มีคะแนนการระบุสูงเช่นเดียวกัน ผลจากการระบุดังกล่าว กล่าวได้ว่าชนชั้นนำของชุมชนหรือเซะให้ความสำคัญต่อกลุ่มชนชั้นนำระดับสูงในการเลือกเป็นกรรมการหรือร่วมการตัดสินใจในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน ในขณะที่ชนชั้นนำระดับรองนั้นได้รับการระบุชื่อมีคะแนนค่อนข้างต่ำ และมีชนชั้นนำระดับรองคนเดียวที่ไม่ได้รับการระบุชื่อเลยคือ นายอับดุลเลาะห์ นิมูคอ โต๊ะบิลัน (ทั้งนี้อาจจะผลสืบเนื่องมาจากตัวโต๊ะบิลันเพิ่งกลับมาจากต่างประเทศ บทบาทที่แท้จริงยังไม่อาจเป็นได้)

เมื่อพิจารณาถึงเหตุผลในการเลือกชนชั้นนำของประชาชนในชุมชนกรือเซะ พบว่า ประชาชนจะให้ความสำคัญต่อเหตุผลที่ว่าเลือกชนชั้นนำเพราะเป็นคนที่ เป็นผู้ทำประโยชน์ต่อชุมชนมากที่สุดเป็นอันดับแรก คิดเป็นร้อยละ 33.3 อันดับรองคือ เลือกเพราะเป็นบุคคลที่มีความรู้ เป็นบุคคลที่เคร่งครัดในการปฏิบัติตามหลักศาสนา และคนที่ช่วยเหลือยามเดือดร้อนได้ (คิดเป็นร้อยละ 32.7 21.3 และ 10.7 ตามลำดับ) ส่วนคนที่ร่ำรวยและคนที่มีอำนาจหรือมีอิทธิพล ประชาชนไม่เลือกในระดับความสำคัญอันดับหนึ่งเลย ส่วนเหตุผลที่มีระดับความสำคัญอันดับที่ 2 นั้น ประชาชนเลือกเพราะเป็นคนที่ปฏิบัติตามหลักศาสนามากที่สุด คือคิดเป็นร้อยละ 40.7 เหตุผลที่มีความสำคัญอันดับที่ 3 ประชาชนให้ความสำคัญแก่บุคคลที่เป็นคนทำประโยชน์ของส่วนรวมมากที่สุด คือคิดเป็นร้อยละ 33.3 และเหตุผลที่มีความสำคัญในอันดับที่ 4 ประชาชนเลือกเพราะเป็นบุคคลที่ช่วยเหลือเขาได้ในยามที่เขาเดือดร้อน คิดเป็นร้อยละ 56.0 (ดูภาคผนวก จ. ตารางที่ จ.2 ประกอบ)

จะเห็นว่าในชุมชนกรือเซะ ประชาชนเลือกชนชั้นนำแต่ละคนนั้นด้วยเหตุผลที่สำคัญ คือ การที่ชนชั้นนำเป็นคนทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม เป็นคนที่มีความรู้ เป็นคนที่ปฏิบัติตามหลักศาสนา เป็นเหตุผลสำคัญในการเลือก ส่วนความร่ำรวยและคนที่แสดงตัวว่าเป็นผู้มีอำนาจและอิทธิพลนั้นประชาชนไม่ใช้เหตุผลในการเลือกบุคคลชนชั้นนำของชุมชนเลย

ผลจากการระบุตัวชนชั้นนำโดยพิจารณาจากชื่อเสียง โดยให้ประชาชนเป็นผู้ระบุตัวชนชั้นนำและการระบุตัวชนชั้นนำโดยให้ชนชั้นนำเป็นผู้เลือกผู้ร่วมงานการทำกิจกรรมหรือการกำหนดนโยบายของชุมชนกรือเซะ ซึ่งเป็นตัวแทนของชุมชนชาวไทยมุสลิมที่พัฒนาแล้ว ผลจากการระบุตัวชนชั้นนำที่ได้รับการระบุมีคะแนนสูงสุดคือ นายแวงสามะ เจ๊ะเย็ง ซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านและเป็นที่สังเกตว่าคะแนนระหว่างชนชั้นนำอันดับที่ 1 กับที่ 2, 3 ซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้นำศาสนา มีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน ผลของการระบุคะแนนเชิงประจักษ์ดังกล่าวเป็นข้อค้นพบประการหนึ่งที่บ่งชี้ถึงการให้ความสำคัญต่อชนชั้นนำที่ดำรงตำแหน่งแตกต่างกัน ผลการศึกษาในชุมชนกรือเซะซึ่งเป็นชุมชนชาวไทยมุสลิมที่มีการพัฒนาแล้ว จะเห็นว่าประชาชนจะให้ความสำคัญแก่ นายแวงสามะ เจ๊ะเย็ง ซึ่งเป็นผู้ใหญ่บ้านสูงสุด และให้ความสำคัญต่อโต๊ะอิหม่าม โต๊ะกอเต็บ และตำแหน่งอื่น ๆ ในระดับรองลงมา หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งบุคคลที่อยู่

ยอดสุดของปิรามิดสังคมของชุมชนกรือเซะคือ ผู้ใหญบ้าน ส่วนชนชั้นนำคนอื่น ๆ โดยแบ่งเป็นกลุ่ม ๆ คือ กลุ่มชนชั้นระดับสูง ชนชั้นนำระดับต่ำ และฐานของปิรามิดสังคมคือประชาชนทั้งหมดของชุมชน

โดยสรุปแล้ว การระบุตัวชนชั้นนำของชุมชนกรือเซะซึ่งเป็นชุมชนชาวไทยมุสลิมที่พัฒนาแล้ว ด้วยวิธีการระบุตัวชนชั้นนำโดยพิจารณาจากชื่อเสียง โดยการให้ประชาชนในชุมชนเป็นผู้เลือกชนชั้นนำเอง หรือพิจารณาจากตำแหน่งที่สำคัญภายในชุมชนหรือโดยพิจารณาจากให้ชนชั้นนำเลือกชนชั้นนำเป็นผู้รวมคัดลใจ ผลของการระบุตัวชนชั้นนำเป็นชนชั้นนำ เป็นบุคคลกลุ่มเดียวกันกล่าวคือ มีบุคคลเพียงจำนวนน้อยที่ได้รับการยอมรับและยกย่องให้เป็นชนชั้นนำของชุมชน บุคคลที่ได้รับการยกย่องให้เป็นชนชั้นนำนั้นส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งที่สำคัญของชุมชน ซึ่งมีทั้งตำแหน่งทางการคือ กำนัน ผู้ใหญบ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญบ้าน แพทย์ประจำตำบล ตำแหน่งผู้นำศาสนา ไคแก โต๊ะอิหม่าม โต๊ะกอเต็บ โต๊ะบิหลัน และเป็นผู้ที่ทรงคุณวุฒิอีกบางท่านที่ในอดีตเป็นผู้ที่เคยดำรงตำแหน่งที่สำคัญของชุมชน

เมื่อมีการจัดกลุ่มชนชั้นนำของชุมชนกรือเซะออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ชนชั้นนำระดับสูงแล ชนชั้นนำระดับต่ำ ปรากฏว่า ชนชั้นนำระดับสูงเป็นบุคคลที่ดำรงตำแหน่งที่สำคัญของชุมชน ซึ่งมี ผู้ใหญบ้าน โต๊ะอิหม่าม โต๊ะกอเต็บ และสมาชิกสภาตำบล โดยเฉพาะตำแหน่งผู้ใหญบ้าน ซึ่งเป็นตำแหน่งทางการเป็นชนชั้นนำระดับสูงที่มีคะแนนการระบุสูงที่สุด ส่วนชนชั้นนำระดับต่ำก็เป็นบุคคลที่ดำรงตำแหน่งทางการและตำแหน่งคณะกรรมการมัสยิดที่มีความสำคัญในระดับรอง เป็นผู้ที่เป็นผู้นำของชุมชนเท่าที่ยังเป็นผู้ช่วยกิจกรรมของชุมชนอยู่ และเป็นผู้ที่ทรงคุณวุฒิ และมีวุฒิที่ประชาชนยังเคารพยกย่องอยู่

จากผลของการระบุตัวชนชั้นนำด้วยวิธีการที่แตกต่างกัน 3 วิธี ซึ่งผลออกมาว่าชนชั้นนำที่ได้จากการระบุตัวชนชั้นนำทั้ง 3 วิธีการคือ ชนชั้นนำกลุ่มเดียวกัน คือเป็นบุคคลที่ดำรงตำแหน่งที่สำคัญของชุมชน ทั้งที่เป็นตำแหน่งทางการซึ่งมีตั้งแต่ กำนัน ผู้ใหญบ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญบ้านฝ่ายต่าง ๆ แพทย์ประจำตำบล และผู้ดำรงตำแหน่งผู้นำศาสนา ซึ่งมีตำแหน่ง โต๊ะอิหม่าม โต๊ะกอเต็บ โต๊ะบิหลัน เป็นต้น ส่วนคณะกรรมการมัสยิดได้รับการระบุเพียงบางคนเท่านั้น

ดังนั้น กล่าวโดยสรุปถึงผลของการระบุตัวชนชั้นนำในชุมชนกรือเซะได้ว่า บุคคลที่เป็นชนชั้นนำคือ บุคคลที่ดำรงตำแหน่งทางการหรือเป็นบุคคลที่ดำรงตำแหน่งผู้นำศาสนาอิสลาม

สรุปผลการศึกษาระบบชนชั้นนำของชุมชนคาโตะ และชุมชนกรือเซะ

จากการใช้วิธีการระบุตัวชนชั้นนำในชุมชนคาโตะและชุมชนกรือเซะ ด้วยวิธีการที่แตกต่างกัน 3 วิธี ผลปรากฏว่า บุคคลที่เป็นชนชั้นนำของทั้งสองชุมชนมีความคล้ายคลึงกัน คือ เป็นบุคคลกลุ่มเดียวกัน โดยที่บุคคลชนชั้นนำของแต่ละชุมชนเป็นคนจำนวนน้อยของชุมชน แต่เป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งสำคัญของชุมชน ทั้งตำแหน่งทางการ ตำแหน่งทางสังคม โดยเฉพาะบุคคลที่เป็นชนชั้นนำระดับสูง เป็นบุคคลที่ดำรงตำแหน่งทางการและตำแหน่งผู้นำศาสนาที่สำคัญมากของชุมชน เช่นว่า ตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โต๊ะอิหม่าม โต๊ะกอเต็บ สมาชิกสภาตำบล เป็นต้น ส่วนชนชั้นนำระดับต่ำ ปรากฏว่า เป็นบุคคลที่ดำรงตำแหน่งทางการและตำแหน่งผู้นำศาสนาที่มีความสำคัญในระดับรอง เช่น ตำแหน่ง สารวัตรกำนัน ผู้ช่วยกำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายต่าง ๆ แพทย์ประจำตำบล โต๊ะบิหลัน คณะกรรมการมัสยิด ส่วนชนชั้นนำที่มีคุณสมบัติอื่น ๆ เช่น อดีตผู้ใหญ่บ้าน ผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชน

ดังนั้นจึงกล่าวโดยสรุปได้ว่า บุคคลที่เป็นชนชั้นนำของชุมชนคาโตะ (ชุมชนชาวไทยมุสลิมที่กำลังพัฒนา) และชุมชนกรือเซะ (ชุมชนชาวไทยมุสลิมที่พัฒนาแล้ว) มีความคล้ายคลึงกัน คือ เป็นบุคคลที่ดำรงตำแหน่งทางการหรือเป็นบุคคลที่ดำรงตำแหน่งผู้นำศาสนา

ผลของการศึกษาดังกล่าวจึงเป็นการยืนยันสมมุติฐานข้อ 1 ที่กำหนดไว้ว่า ชนชั้นนำของชุมชนชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ บุคคลที่ดำรงตำแหน่งทางการ หรือ บุคคลที่ดำรงตำแหน่งผู้นำศาสนา